

Ustalenie kursu walutowego w umowie pożyczki hipotecznej

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2017 r.
(II CSK 803/16)

Należy dopuścić możliwość stosownego wypełnienia luk w umowie po stwierdzeniu abuzywności określonego postanowienia także w innych sytuacjach, w których zagrażają one interesom konsumenta, również wtedy, gdy nie ma możliwości zastosowania wprost odpowiedniego przepisu dyspozytywnego. Konsument nie może być bowiem postawiony przed koniecznością wyboru między dwoma rozwiązaniami, z których każde jest dla niego *ex definitione* niekorzystne: pozostawieniem niekorzystnej luki w umowie albo następującą akceptacją niekorzystnej klauzuli.

TOMASZ CZECH

I. Przez sądy polskie przetacza się obecnie fala procesów dotyczących kredytów i pożyczek hipotecznych udzielanych konsumentom w walucie obcej lub indeksowanych do takiej waluty (zwłaszcza do franka szwajcarskiego). W procesach tych powstaje konieczność rozstrzygnięcia wielu złożonych problemów jurydycznych¹. Kontrowersje budzi zwłaszcza kwestia konsekwencji prawnych, jakie wiążą się z abuzywnością umownych klauzul przealiczenia walutowego odsyłających do tabel ustalanych jednostronnie przez banki. Orzecznictwo sądów w tych sprawach dalekie jest od jednolitości².

¹ Z piśmiennictwa por. np. J. Czabański, *Walutowe klauzule waloryzacyjne w umowach kredytów hipotecznych. Analiza problemu*, Palestra 2016, nr 6, s. 63 i n.; T. Czech, *Ustalenie przez banki tabeli kursów wymiany walut*, Monitor Prawa Bankowego 2012, nr 6, s. 55 i n.; J. Długopolski, *Ryzyko kursowe przy indeksacji kredytu konsumenckiego kursem waluty obcej* [w:] *Experientia docet. Księga jubileuszowa ofiarowana Pani Profesor Elżbiecie Traple* (red. T. Targosz, P. Podrecki, P. Kostański), Warszawa 2017, s. 1343 i n.; M. Habdas, *The impact of the Mortgage Credit Directive 2014/17 in Poland*, Barcelona Workshop, 20-21 October 2016, Working Paper 2017, nr 6, www.diposit.ub.edu, s. 21 i n.; M. Jabłoński, K. Koźmiński, *Bankowe kredyty waloryzowane do kursu walut obcych w orzecznictwie sądowym*, Warszawa 2018, s. 68 i n.; A. Jurkowska-Zeidler, *Asymetria ryzyka a zasada sprawiedliwości społecznej na tle problemu kredytów we frankach szwajcarskich*, Gdańskie Studia Prawnicze 2016, t. XXXV, s. 131 i n.; R. Mroczkowski, *Abuzywność klauzul walutowych w umowach o kredyt hipoteczny denominowany w walucie obcej*, Gdańskie Studia Prawnicze 2017, t. XXXVIII, s. 367 i n. Zob. także raport Rzecznika Finansowego pt. *Analiza prawna wybranych postanowień umownych stosowanych przez banki w umowach kredytów indeksowanych do waluty obcej lub denominowanych w walucie obcej zawieranych z konsumentami*, Warszawa, czerwiec 2016 r., www.rf.gov.pl, s. 10 i n.

² Zob. pismo Prezesa SO w Warszawie do Prezesa SN z 16.01.2018 r. (Wiz. 40-38/17), www.bip.warszawa.so.gov.pl.